

Asia: VN/25733/2021

Luonnos Suomen digitaaliseksi kompassiksi

1. Kompassin tarkoitus

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Suomen Olympiakomitea ry:n sekä liikunta- ja urheiluyhteisön näkökulmasta Digikompassidokumentaatio sisältö vastaa hyvin sitä kokonaiskuvaa ja tilannekäsitystä digitaalisen transformaation luonteesta ja vaikutusta myös suomalaiseen liikunnan harrastamiseen ja urheilutoimintaan. Kompassissa esille tuodut muutostekijät ja niiden vaikuttavuusarviointien pohjalta rakenne visiopohjainen tavoitteista vastaa hyvin Olympiakomitean digitalisaatiostrategian tavoitteenasetantaa, jossa korostuvat Suomisport-alustan rooli koko suomalaisen liikunta- ja urheiluyhteisön yhteisenä digitaalisena ekosysteeminä sekä huippu-urheilun datastrategiatyössä kehitteillä oleva kansallinen palvelualuestrategia.

2. Haasteet ja mahdollisuudet

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Kompassissa tunnistetut haasteet määrittelevät hyvin digitalisoituvan yhteiskunnan kohtaamia uusia riskejä - kyberuhat, tietoturva- ja suojariskit, tietojärjestelmien haavoittuvuudet ja riippuudet, datan omistaminen ja hyödyntäminen - ja nämä on myös tunnistettu liikunta- ja urheiluyhteisössä ja näiden suhteen on ryhdytty myös toimenpiteisiin. Erityisesti henkilötietosuojaa koskevan sääntelyn huomioiminen ja tulkinta heijastuu myös tietojärjestelmien kehittämisen ja toimittajavalintojen ohella myös toimintatapoihin asettaen niille muutosvaatimuksia.

Haasteiden ja riskien sekä sääntelyn asettamien raamien rinnalla kulkevat teknologiakehityksen tarjoamat uudenlaiset mahdollisuudet mm. kehittää Omadata-pohjaisia järjestelmiä kuten liikunta- ja urheiluyhteisössä jo yli 650 000 liikkujan käytössä oleva Suomisport-palvelu, jossa jokaisella käyttäjällä henkilökohtainen käyttäjätili (Sporttitili) ja sektorikohtainen yksilöintitunnus (Sportti-ID), joilla voi asioida ja toimia kolmannen sektorin organisoidun liikunnan toimijoiden - lajiliitot ja urheiluseurat - kanssa. Niinikään data-allas-, palvelualue-, lohkoketju-, tekoäly- ja IoT-ratkaisut mahdollistavat uusia data- ja käyttäjälähtöisiä toimintatapoja ja parempaa tehokkuutta ja vaikuttavuutta liikunnan ja urheilun alalla.

3. Tavoitteet

Lausuntonne osaamisen osa-alueen osalta

Toteutuessaan tavoitteet vastaavat hyvin liikunta- ja urheiluyhteisön digitalisaation tavoitteita. Osaamisen kehittämisen osalta on hyvä huomioida, että yleisten digitaalisten ja -osaamisen kehittämisen rinnalla tarvitaan sektorikohtaista kehittämistä. Olympiakomitea järjestää mm. jäsenyhteisölleen suunnattua digikehittäjäkoulutusta, jossa yleisten digitaaliseen transformaation liittyen teemojen lisäksi käsitellään liikunta- ja urheiluyhteisön erityisesti koskevia teemoja ja alalla käytössä olevia digitaalisia ratkaisuja kuten Suomisport.

Lausuntonne infrastruktuurit-osa-alueen osalta

Toteutuessaan tavoitteet vastaavat hyvin liikunta- ja urheiluyhteisön digitalisaation tavoitteita. Suomisport-alustan tuottama liikunta- ja urheiludata voisi olla osa hyvinvointi- ja terveysdata- avaruutta sekä joko yksi kokonainen tai osakokonaisuus 40 elämäntapahtumapalvelukokonaisuudesta.

Keskeisiä digitalisaation liittyviä teemoja liikunta- ja urheiluyhteisössä ovat datan omistajuus ja datalukot sekä järjestelmien edellytykset ja kyvykyydet hyödyntää kansallisia tietoturvallisia infraratkaisuja ja -resursseja (esim. CSC:n suurteholaskenta- ja kvanttilaskentakapasiteetti sekä palvelinkapasiteetti).

Niin ikään Reilu datatalous-ajattelun ja Omadata-filosofian jalostaminen ja juurruttaminen myös liikunta- ja urheiluyhteisössä on tärkeää. Liikuntaa ja urheilua koskeva data on kaupallisesti kiinnostavaa ja oikealla tavalla hyödynnettynä myös yhteiskunnallisesti merkityksellistä.

Lausuntonne yritykset-osa-alueen osalta

Toteutuessaan tavoitteet vastaavat hyvin liikunta- ja urheiluyhteisön digitalisaation tavoitteita.

Toimittajavalintojen osalta olisi hyvä määritellä yleisiä standardeja sekä sertifiointi- ja auditointikriteerejä, jotka tukisivat ICT-yritysten toimintaa, erityisesti tuotekehitystä, sääntelyn mukaisiin asiakasratkaisuihin.

Lausuntonne julkisten palveluiden osa-alueen osalta

Toteutuessaan tavoitteet vastaavat hyvin liikunta- ja urheiluyhteisön digitalisaation tavoitteita.

Liikunta- ja urheiluyhteisö linkittyy läheisesti hyvinvointi- ja terveyssektoriin, joten julkisten palveluiden kehittämisessä olisi hyvä huomioida myös organisoidun liikunnan järjestelmät, niiden

linkittyminen julkishallinnon järjestelmiin sekä niiden tuottaman datan hyödyntäminen tutkimuksessa, päätöksenteossa ja vaikuttavuusseurannassa. Yhteisön toiminta on merkittävältä osaltaan julkisrahoitteista, joten rahoituksella voidaan osaltaan vaikuttaa siihen, että yhteisön digitalisoituminen suuntautuu yhteiskunnallisesti tarkoituksen mukaisella tavalla. Ruotsissa julkisrahoituksen piirissä olevat urheiluyhteisöt käyttävät kansallista IdrottOnline-palvelua, ja samaan tapaan Suomessa voitaisiin esimerkiksi liikuntalain uudistuksen yhteydessä määritellä Suomisport-palvelulle julkisen palvelun rooli, joka mahdollistaisi järjestelmään kertyvän liikunta- ja urheiludatan hyödyntämisen nykyistä tehokkaammin ja kattavammin (vrt. Olympiakomitean ja Suomisportin vuonna 2019 käynnistynyt yhteistyö Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen PUHTI-hankkeen kanssa). Tämä mahdollista myös kokonaistaloudellisten ratkaisujen toteuttamisen mm. infrakehityksen osalta.

4. Avaintulokset

Lausuntonne osaamisen osa-alueen osalta

Avaintulokset vastaavat osaamisen osa-alueelle määritellyjä tavoitteita ja tukevat osaltaan liikunta- ja urheiluyhteisön digitalisaatiota. Digi-osaaminen ja -taidot ja näiden kehittäminen hyvin huomioitu kansallisen tason toimenpiteinä, joihin voidaan sektorikohtaisesti tuottaa täydentäviä ratkaisuja (vrt. Olympiakomitean jäsenyhteisölleen vuodesta 2020 lähtien suuntaama Digikehittäjäkoulutus).

Lausuntonne infrastruktuurit-osa-alueen osalta

Avaintulokset vastaavat infrastruktuuri-osa-alueelle määritellyjä tavoitteita ja tukevat osaltaan liikunta- ja urheiluyhteisön digitalisaatiota. Keskitetyt, kansalliset tietoturvaratkaisut ja suomalaisen datan suojaaminen ja hyödyntäminen kansalliset intressit huomioiden tutkimuksessa, tuotekehityksessä, innovaatio toiminnassa ja tiedolla johtamisessa tärkeää.

Lausuntonne yritykset-osa-alueen osalta

Avaintulokset vastaavat yritykset-osa-alueelle määritellyjä tavoitteita ja tukevat osaltaan liikunta- ja urheiluyhteisön digitalisaatiota.

Lausuntonne julkisten palveluiden osa-alueen osalta

Avaintulokset vastaavat julkisten palveluiden osa-alueelle määritellyjä tavoitteita ja tukevat osaltaan liikunta- ja urheiluyhteisön digitalisaatiota.

Suomisport-alustan tuottama liikunta- ja urheiludata voisi olla osa hyvinvointi- ja terveysdata- avaruutta sekä joko yksi kokonainen tai osakokonaisuus 40 elämäntapahtumapalvelukokonaisuudesta. Olympiakomitean omistama Suomisport-alusta on jo käytössä oleva urheiluyhteisön ns. Omadata-ratkaisu, jossa on yli 650 000 henkilökohtaista Sporttitiliä (ja henkilökohtaista sektorikohtaista Sportti-ID-yksilöintitunnistetta), jolla liikunnan harrastaja, urheilija tai näiden huoltaja voi hoitaa sporttitarkeaan GDPR-sääntelyn mukaisesti.

Avaintuloksena voisi olla seuraava: Suomalaisilla on pääsy digitaalisiin liikunta-, hyvinvointi- ja terveystietoihinsa.

Merkittävältä osin julkisrahoitteisen liikunta- ja urheilutoiminnan piirissä tulisi toteuttaa sellaisia digitalisaatoratkaisuja, jotka ovat yhteentoimivia julkishallinnon palvelujen kanssa. Tätä varten tulisi välttämättä olla käytössä yhteentoimivuutta tukevia ohjaus- ja rahoitusmalleja.

Suomisport urheiluyhteisön omana sektorikohtaisena digitaalisena palveluna voisi olla joko yksi tai osa hyvinvointi- ja terveysdata-avaruutta 40 merkittävimmistä elämäntapahtumapalvelukokonaisuuksista (liikunnan harrastaminen mm. arkiliikunta, terveysliikunta, kilpaurheilu).

5. Mittarit

Lausuntonne osaamisen osa-alueen osalta

Mittarit vastaavat infrastruktuuri-osa-alueelle määritellyjä tavoitteita ja tukevat osaltaan liikunta- ja urheiluyhteisön digitalisaatiota.

Lausuntonne infrastruktuurit-osa-alueen osalta

Mittarit vastaavat infrastruktuuri-osa-alueelle määritellyjä tavoitteita ja tukevat osaltaan liikunta- ja urheiluyhteisön digitalisaatiota.

Lausuntonne yritykset-osa-alueen osalta

Mittarit vastaavat yritykset-osa-alueelle määritellyjä tavoitteita ja tukevat osaltaan liikunta- ja urheiluyhteisön digitalisaatiota.

Lausuntonne julkisten palveluiden osa-alueen osalta

Mittarit vastaavat infrastruktuuri-osa-alueelle määritellyjä tavoitteita ja tukevat osaltaan liikunta- ja urheiluyhteisön digitalisaatiota.

Osana hyvinvointi- ja terveyssektorin mittareita tulisi huomioida organisoidun liikunnan ja urheilun piirissä tapahtuma kehittämisen ja digitalisaatio mm. järjestelmien lainmukaisuus, yhteensopivuus julkisten järjestelmien kanssa.

6. Tuloksellisuuden seuranta ja yhteiskunnallisten vaikutusten arviointi

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Kompassissa on hyvin jäsenelty tuloksellisuuden seurannan ja yhteiskunnallisten vaikutusten arvioinnin rakenteita. Haasteeksi saattaa muodostua kyseisten asioiden viestintä eri sidosryhmille. Muutoinkin suhteessa toiminnan laajuuteen koordinoitavastuussa olevan Digitoimiston resursoinnin tulisi olla riittävällä tasolla suhteessa toimintakokonaisuuteen.

7. Muut huomiot digikompassiluonnoksesta

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Liikunta- ja urheiluyhteisö tuottaa ja käsittelee päivittäin paljon dataa. Kyseessä laaja yhteisö – jopa 1,5 miljoonaa suomalaista toimii urheiluyhteisön piirissä liikunnan harrastajina, kilpaurheilijoina, seurojen ja lajien vapaaehtoisina ja palkattuina toimihenkilöinä. - jolla on yhteiskunnallista merkitystä erityisesti hyvinvoinnin ja kansanterveyden sektorilla. Tässä merkittävältä osaltaan julkisesti rahoitetusta toiminnasta saatavaa dataa olisi hyvä hyödyntää myös yhteiskunnallisessa päätöksenteossa ja vaikuttavuuksien arvioinnissa sekä tieteellisessä tutkimuksessa (vrt. vuonna 2019 aloitettu Suomisport-yhteistyö Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen PUHTI-hankkeen kanssa).

Olympiakomitean strategiassa digitalisaatio on nostettu tukemaan seurojen ja lajiliittojen toimintaa, huippu-urheilua ja liikunnallista elämäntapaa. Tavoitteena on löytää digitalisaation tarjoamia ratkaisuja, joilla urheiluyhteisön toimintaa voidaan tukea ja tehostaa siten, että arjen toiminta helpottuisi ja voimavarot vapautuisi mm. työläiksi koetuista manuaalisista hallintotehtävistä (esim. laskutus, jäsen- ja ryhmien hallinta) varsinaiseen toimintaan, liikuntaan ja urheiluun. Työtä tehdään tiivissä yhteistyössä ICT-alan parhaiden yritysten kanssa.

Kuusisto Arto
Suomen Olympiakomitea

Saapunki Juha
Suomen Olympiakomitea ry